



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

Τηλ. 2107274317

Fax: 2107274750

Αθήνα 29/10/2019

Προς:

A) Λίστα Αποδεκτών

B) Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας, Καραντώνη 2, Μυτιλήνη, 281100, Λέσβος

Γ. Λαγουτάρης, e-mail: g.lagoutaris@pvaigaiou.gov.gr

Γ) Γραφείο Περιφερειάρχη, Κουντουριώτου Παύλου 1, Μυτιλήνη, 81100, Λέσβος

e-mail: pv@pvaigaiou.gov.gr

Θέμα: Συστάσεις προς παραγωγούς και ελαιοτριβείς αναφορικά με τις βέλτιστες πρακτικές καλλιέργειας και ελαιοποίησης για την παραγωγή ελαιολάδου υψηλής ποιότητας, όπως έχουν προκύψει μέσα από το Έργο «Εξειδικευμένη Έρευνα Προώθησης Ελαιολάδου και Προϊόντων Ελιάς Βορείου Αιγαίου μέσω Ανάδειξης του Βιοδραστικού Περιεχομένου και των Ιδιαιτέρων Χαρακτηριστικών Ποιότητας»

Με τη λήξη του δευτέρου έτους του Ερευνητικού Προγράμματος με τίτλο «Εξειδικευμένη Έρευνα Προώθησης Ελαιολάδου και Προϊόντων Ελιάς Βορείου Αιγαίου μέσω Ανάδειξης του Βιοδραστικού Περιεχομένου και των Ιδιαιτέρων Χαρακτηριστικών Ποιότητας» πραγματοποιήθηκε, ενδεδειγμένη χαρτογράφηση του παραγόμενου ελαιολάδου στα νησιά του Β. Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Ικαρία και Φούρνοι) κατά την ελαιοκομική περίοδο 2017-2018 και 2018-2019 με την συλλογή 477 δειγμάτων ελαιολάδου, συνολικά. Τα δείγματα αναλύθηκαν ως προς το βιοδραστικό τους περιεχόμενο (πολυφαινόλες) με το 70% της παραγωγής του Β. Αιγαίου να δίνει τιμές συνολικού φαινολικού περιεχομένου >250 mg/Kg, προσδίνοντας έτσι στο ελαιόλαδο ισχυρισμό υγείας με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 432/2012 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εκτός από το προφίλ φαινολικών ενώσεων, προσδιορίστηκαν και μια σειρά από άλλες ωφέλιμες ενώσεις που περιέχονται στο ελαιόλαδο του Β. Αιγαίου, όπως η βιταμίνη Ε (τοκοφερόλες), καροτενοειδή, τερπένια, αλλά και μονοακόρεστα και πολυακόρεστα λιπαρά οξέα. Τα τελευταία βρέθηκαν να ξεπερνούν το 70% του συνολικού περιεχομένου σε λιπαρά οξέα, δίνοντας στο ελαιόλαδο Β. Αιγαίου τον ισχυρισμό της υψηλής περιεκτικότητας σε ακόρεστα λιπαρά και σε επιμέρους ενώσεις, όπως ορίζεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 116/2010. Επίσης, όλα τα ελαιόλαδα της ΠΒΑ είναι πηγή βιταμίνης Ε. Όλα τα παραπάνω συσχετίστηκαν με τα οργανοληπτικά και όλα τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά ποιότητας του Κανονισμού Ελαιολάδου, συμπληρώνοντας τα δεδομένα μιας πρωτοφανούς έκτασης έρευνας, η οποία δεν έχει πραγματοποιηθεί για κανένα εγχώριο ή ξένο ελαιόλαδο.

Παράλληλα, μελετήθηκε η επίδραση διαφόρων αγρονομικών παραγόντων επί της παραγόμενης ποιότητας, όπως η ποικιλία, το υψόμετρο και το είδος της καλλιέργειας (συμβατική ή βιολογική), το στάδιο ωρίμανσης του ελαιοκάρπου κατά τη συγκομιδή, διάφορες καλλιεργητικές φροντίδες, όπως η άρδευση, η λίπανση αλλά και το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη συγκομιδή του καρπού μέχρι την ελαιοποίηση, με σκοπό να καθοδηγηθούν οι παραγωγοί και να βελτιωθεί σημαντικά η ποιότητα και η προστιθέμενη αξία του παραγόμενου ελαιολάδου. Επίσης μελετήθηκε η επίδραση των παραμέτρων ελαιοποίησης στο ελαιοτριβείο επί του βιοδραστικού περιεχομένου. Με πειράματα

βιομηχανικής κλίμακας σε διφασικά και τριφασικά ελαιοτριβεία, εξετάστηκε η επίδραση του είδους του ελαιοτριβείου, ο χρόνος μάλαξης, η προσθήκη νερού και η θερμοκρασία κατά τη μάλαξη, αλλά και η θερμοκρασία και η προσθήκη νερού στον διαχωριστήρα, με σκοπό να ενημερωθούν οι ελαιοτριβείς για τις βέλτιστες συνθήκες ελαιοποίησης σε κάθε τύπο ελαιοτριβείου.

Με στόχο να βελτιωθεί σημαντικά η ποιότητα του παραγόμενου ελαιολάδου και να σταθεροποιηθεί η ποιότητά του κατ'έτος, συνιστούμε στους παραγωγούς να λάβουν τα παρακάτω μέτρα:

- Ο καρπός να είναι σε άριστη κατάσταση, υγιής χωρίς χτυπήματα
- Η συγκομιδή να γίνεται χωρίς τραυματισμούς του καρπού, με καθαρά μέσα ελαιοσυλλογής
- Συνίσταται να χρησιμοποιούνται κατάλληλα μέσα μεταφοράς, τελάρα ή αεροπερατά γιούτινα σακιά χωρίς να συμπιέζεται ο καρπός
- Η έκθλιψη του ελαιοκάρπου να γίνεται όσο το δυνατόν γρηγορότερα, με μέγιστο χρόνο αναμονής 3 ημερών (αναμονή σε χαμηλές θερμοκρασίες και προστασία από τον ήλιο και την υγρασία)

Από τις πληροφορίες των δειγματοληψιών, τα πειράματα σε ελαιοτριβεία και τα αποτελέσματα των βιοδραστικών προέκυψε ότι τα ελαιοτριβεία πρέπει να:

- Κάνουν σωστό προγραμματισμό ώστε οι ελιές να εκθλίβονται όσο το δυνατόν συντομότερα (παραμονή λιγότερο από 3 ημέρες).
- Αποθηκεύουν τον ελαιόκαρπο σε αεριζόμενο χώρο προστατευόμενο από ήλιο και βροχή.
- Στη μάλαξη, η βέλτιστη πρακτική για παραγωγή ελαιολάδου με πλούσιο βιοδραστικό περιεχόμενο, είναι χωρίς προσθήκη νερού (εφόσον είναι εφικτό), σε θερμοκρασία 25 – 30 °C και χρόνο μάλαξης 25 – 45 min.
- Γενικότερα πρέπει να χρησιμοποιείται όσο το δυνατόν λιγότερο νερό και θερμοκρασίες μικρότερες από 30 °C

Γενικός κανόνας επεξεργασίας ελαιοκάρπου: Ο ελαιόκαρπος είναι πρώτη ύλη τροφίμου πλούσια σε βιοδραστικά με άριστη διαθρεπτική αξία. Όσο περισσότερη ήπιες διαδικασίες επεξεργασίας υποστεί, τόσο μεγαλύτερη διαθρεπτική αξία θα έχουν τα προϊόντα του.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου



Λίστα Αποδεκτών

1. ΠΑΥΛΕΛΛΗΣ ΑΦΟΙ, ΚΕΡΑΜΕΙΑ, 81101 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 93302, email: fotispaui87@hotmail.com
2. ΑΕΣ ΠΑΛΑΙΟΚΗΠΟΥ, ΠΑΛΑΙΟΚΗΠΟΣ, 81106 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 82353, email: psarianos1955@gmail.com, psa1964@hotmail.gr
3. ΛΑΙΚΟΣ ΑΣ ΠΑΛΑΙΟΚΗΠΟΥ, ΠΑΛΑΙΟΚΗΠΟΣ, 81106 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 82366, email: sotirisiatrou@hotmail.com
4. ΑΕΣ ΠΑΠΑΔΟΥ, ΠΑΠΑΔΟΣ, 81106 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 82203, e-mail: aspapado@otenet.gr
5. ΑΕΣ ΜΕΣΑΓΡΟΥ, ΜΕΣΑΓΡΟΣ, 81106 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 82420, e-mail: panapost28@yahoo.gr
6. ΑΕΣ ΣΚΟΠΕΛΟΥ, ΣΚΟΠΕΛΟΣ, 81106 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 82414, e-mail: as.skopelou@gmail.com
7. ΜΑΝΟΥΣΟΣ - ΜΟΡΙΑΝΟΣ – ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΑΚΗΣ, ΣΚΟΠΕΛΟΣ, 81106 ΛΕΣΒΟΣ τηλ: 22510 84354, e-mail: mixchatz@hotmail.com
8. ΣΟΥΛΑΚΗΣ ΔΗΜ, ΜΕΣΑΓΡΟΣ, 81106 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 82421, e-mail: doukas_soulakis@hotmail.com
9. ΠΡΩΤΟΥΛΗ, ΤΡΙΓΩΝΑΣ, 81200 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 32100, e-mail: protoulisoliveoil@gmail.com
10. ΡΑΦΤΕΛΗ – ΠΡΩΤΟΥΛΗ, ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙ, 81200 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 92290, e-mail: info@protoulis.gr
11. ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ, ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ, 81200 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 93380,
12. ΚΑΛΑΜΠΟΚΑΣ, ΠΛΩΜΑΡΙ, 81200 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 6977016768, e-mail: info@irini-oliveoil.gr
13. ΑΣ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ, ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ, 81200 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 93270, e-mail: dim.kabouris@gmail.com
14. ΑΕΣ ΑΚΡΑΣΙΟΥ, ΑΚΡΑΣΙ, 81200 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 91290, e-mail: xkoutlis@gmail.com
15. ΑΕΣ ΑΓΙΑΣΟΥ, ΑΓΙΑΣΟΣ, 81101 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 22312 e-mail: asynagia@otenet.gr
16. ΑΣ ΛΙΣΒΟΡΙΟΥ, ΛΙΣΒΟΡΙ, 81300 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 71116 e-mail: aslisvor@otenet.gr
17. ΠΑΧΥΣ ΣΠΥΡΟΣ, ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ, 81300 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 44883 e-mail: spyrospaxys@gmail.com
18. ΒΕΡΒΕΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ-ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ, ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ, 81300 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22520 41110, e-mail: ioannisververis@hotmail.gr , info@lasia.gr
19. ΑΕΓΣ ΚΑΠΗΣ, ΚΑΠΗ, 81104 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 93204, e-mail: agsynkapis@yahoo.gr
20. ΑΣ ΚΛΕΙΟΥΣ, ΚΛΕΙΟΥ, 81104 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 93317 e-mail: asynkleiou@gmail.com
21. ΑΓΣ ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΥ, ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΣ, 81104 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 61270 e-mail: asmadama@otenet.gr
22. ΑΕΣ ΣΥΚΑΜΙΝΕΑΣ ΛΕΠΕΤΥΜΝΟΥ, ΣΚ. ΣΥΚΑΜΕΙΑΣ, 81108 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 55224 e-mail: assykamias@hotmail.gr
23. ΒΕΡΒΕΡΗΣ-ΝΑΠΗ, e-mail: ioannisververis@hotmail.gr , info@lasia.gr
24. ΑΕΣ ΣΤΥΨΗΣ, ΣΤΥΨΗ, 81109 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 91206, e-mail: esstipsi@otenet.gr
25. ΑΕΚΣ ΠΑΡΑΚΟΙΛΩΝ, ΠΑΡΑΚΟΙΛΑ, 81107 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 94358, e-mail: synpara@yahoo.gr
26. ΑΣ ΠΕΤΡΑΣ, ΠΕΤΡΑ, 81109 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 41208, e-mail: aspetra@otenet.gr
27. ΕΠΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ, ΚΑΛΛΟΝΗ, 81107 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 22303 e-mail: georgia_vrr@yahoo.gr
28. ΑΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ, ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 81102 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 31295, e-mail: synetap@otenet.gr
29. ΝΑΚΕΛΛΗΣ Ν. - ΓΙΑΝΝΙΚΟΥ ΚΛ. ΟΕ, ΣΚΟΥΤΑΡΟΣ, 81109 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 92382, e-mail: nikosnakellis@gmail.com
30. ΠΑΣΣΑΔΕΛΛΗ ΑΛΚΜΗΝΗ, ΑΝΤΙΣΣΑ, 81103 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22530 56260, e-mail: minapas@live.com
31. ΚΑΝΕΛΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΑΛΥΦΑΝΤΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 22432, e-mail: kanellosoe@hotmail.gr
32. ΒΑΛΙΑΔΗΣ ΝΙΚ, ΛΟΥΤΡΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 91157
33. ΑΣ ΛΟΥΤΡΩΝ, ΛΟΥΤΡΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 91207
34. ΑΣ ΜΙΣΤΕΓΝΩΝ, ΜΙΣΤΕΓΝΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 94243, e-mail: pittakoshat@yahoo.gr
35. ΚΟΚΚΙΝΟΦΟΡΟΣ ΒΑΣ., ΜΟΡΙΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 32011, e-mail: bas-kok@otenet.gr
36. ΑΣ ΜΟΡΙΑΣ, ΜΟΡΙΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 31475, e-mail: agr.s.morias@gmail.com
37. ΜΑΥΡΙΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ΠΑΜΦΙΛΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 31761, e-mail: apmayrikos@gmail.com

38. ΚΙΝΙΚΛΗ – ΖΑΡΑΔΟΥΚΑΣ, ΛΟΥΤΡΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 6976877654, e-mail: nikoszara69@gmail.com
39. ΜΠΟΤΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ, ΜΙΣΤΕΓΝΑ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 94202, e-mail: empotis@yahoo.gr
40. ΤΖΩΡΤΖΗΣ ΜΙΧΑΗΛ, ΚΩΜΗ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 47241, e-mail: info@olvia.gr
41. ΠΑΠΑΔΕΛΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, ΘΕΡΜΗ, 81150 ΛΕΣΒΟΣ, τηλ: 22510 71377, e-mail: oliveoilsapfo@gmail.com
42. ΓΙΑΝΝΙΡΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, ΦΡΑΓΚΟΒΟΥΝΙ, ΚΑΜΠΟΣ, 82100 ΧΙΟΣ, τηλ: 22710 31403
43. ΞΕΝΑΚΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, ΛΑΤΟΜΙ, 82100 ΧΙΟΣ, τηλ: 22710 25394
44. ΚΟΙΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΚΟΥΣΗΣ, 82100 ΧΙΟΣ, τηλ: 22710 78526
45. ΚΟΣΜΙΔΗΣ Γ, ΑΡΜΟΛΙΑ ΚΑΛΑΜΩΤΗ, 82102 ΧΙΟΣ, τηλ: 22710 72708
46. ΔΙΟΜΑΤΑΡΗΣ-ΣΕΖΕΝΙΑΣ, Ν. ΠΟΤΑΜΙΑ ΒΟΛΙΣΣΟΣ, 82103 ΧΙΟΣ, τηλ: 22740 71202
47. ΚΛΟΥΚΙΩΤΗ ΚΩΝ κ ΣΙΑ ΟΕ, ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ, 83102 ΣΑΜΟΣ, τηλ: 22730 31490
48. ΑΦΟΙ ΒΑΛΣΑΜΙΔΗ ΟΕ, ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ, 83200 ΝΕΟ ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ, τηλ: 22730 33951, e-mail: jbalsamidis@yahoo.gr , gbalsamidis@gmail.com
49. ΣΚΑΛΙΑΡΗ ΚΩΝ. Κ ΣΙΑ ΟΕ, ΚΟΥΜΑΡΑΔΑΙΟΙ, 83104 ΣΑΜΟΣ, τηλ: 22730 41630
50. ΜΑΡΚΟΥ ΙΩΑΝΝΗ, ΚΟΥΜΕΪΚΑ, 83103 ΣΑΜΟΣ, τηλ: 22730 36304, e-mail: info@oliveoilsamos.gr
51. ΚΑΡΒΕΛΑ Ε- ΒΑΚΙΝΤΗ Π ΟΕ, ΜΥΤΙΛΗΝΙΟΙ, 83103 ΣΑΜΟΣ, τηλ: 22730 51117
52. ΑΣ ΜΥΤΙΛΗΝΙΩΝ, ΜΥΤΙΛΗΝΙΟΙ, 83103 ΣΑΜΟΣ, τηλ: 22730 51216
53. ΑΦΟΙ ΠΑΤΕΛΟΥ ΟΕ, ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΑΧΕΣ, 83301 ΙΚΑΡΙΑ, τηλ: 22750 41260
54. ΚΑΛΑΜΠΟΓΙΑΣ ΜΙΧΑΗΛ, ΠΛΟΥΜΑΡΙ, 83300 ΙΚΑΡΙΑ, τηλ: 22750 32428
55. ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ ΦΟΥΡΝΩΝ, ΦΟΥΡΝΟΙ, 83400 ΦΟΥΡΝΟΙ, τηλ: 22753 50600, e-mail: fournoi@otenet.gr